

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 4.—
Pe 1/2 an c. 2.—
pentru
Romania și Străinătate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 fill. —

Olteanul

INSERTIUNI
se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

Director: DR. IGAN ȘENCHEA.

Apare Dumineca.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

Chestiunea „păcii” în camera ungară.

Precum am fost anunțat, în camera ungară s'a pus la dezbateri în ședința din 6 Martie st. n. chestiunea tratativelor de pace între primministrul Tisza și comitetul nostru național.

Contele Tisza a fost făcut declarațiunile sale în răspunsul dat la interpeleția adresată lui în chestia aceasta.

În ședința de Joi a luat cel dintâi cuvântul d-l Dr. Teodor Mihali, președintele clubului deputaților români.

Intr'o vorbire mai lungă și bine motivată predată în mod calm, așa precum pretindea gravitatea chestiunii, pe care o reprezenta, a făcut mai întâi istoricul încercărilor de păciuire avute cu guvernele anterioare.

Arată, că deja primministrul Wekerle, — președintele «marei guvern» cum i ziceau ungarii, — apoi Hieronimi, Khuen-Hédervári încă au pertractat cu *partidul național român* în chestia împăcării.

Îndreptățirea existenței partidului național român ca *partid politic* a fost recunoscută și de Kossuth Ferencz ca șef al independenților.

Dă cetire apoi următoarelor unsprezece puncte, cari conțin pretenziunile Românilor:

I. În conformitate cu principiul libertății învățământului, să se recunoască dreptul și să se creeze organic (prin instituțiuni) posibilitatea, ca poporul român să se poată cultiva pe toate treptele învățământului public în limba românească atât la institutele de învățământ de stat, fundamentale și comunale, cât și la cele confesionale.

II. În scopul realizării libertății religioase și a egalei îndreptățiri confesionale să se garanteze și respecteze atât pe teren bisericesc și școlar, cât și pe cel fundamental și al administrării interne, autonomia bisericii gr.-or. române. Să se ducă la îndeplinire art. de lege XX. din 1848. Să

pună statul atât în scopuri bisericești, cât și școlare la dispoziția ambelor biserici române ajutoare în proporție cu sumele oferite celorlalte biserici.

Comunele române adnexate la *dieceza de Hajdudorog*, să se reincorporeze în provincia metropolitană română de Alba-Iulia și Făgăraș.

Stabilirea mai de aproape a tuturor acestor chestii are să se facă pe baza înțelegerii cu șefii competenți bisericești.

III. Să se garanteze *libertatea de presă* și să se sisteze prigonina din cauze politice a produselor de presă românești.

IV. În scopul susținerii particularităților de rasă și a notelor distinctive etnice ale poporului român, precum și în scopul creerii posibilității dezvoltării lui sociale, să se recunoască *dreptul de liberă asociere și intrunire*.

V. Să se recunoască *libertatea de organizație și acțiune a partidului național român* și să se sisteze acele dispoziții administrative, cari tind să împiedece libertatea de organizare și acțiune a acestui partid.

VI. În regiunile locuite de Români în masse să se administreze poporul român în limba română și să se introducă în acele regiuni organic *limba română în viața administrativă*.

VII. Unde locuiesc Români în masse să se introducă organic *uzul limbii române la judecătorii și tribunale* și să iee în considerare prezentările (exibitele) și documentele românești, procesele verbale să se redacteze românește și hotărârile judecătorești să se dea în limba acesta. Expeditele judecătorilor mai înalte să se dea în traducere autentică românească.

VIII. Statul să împărtășească singuraticile regiuni românești de același *sprijin economic*, de care împărtășește celelalte regiuni, și să dea tuturor in-

stituțiunilor românești în mod proporțional ajutor ca și cum da instituțiilor neromânești. Să înființeze în regiunile locuite de Români în masse școli economice, industriale și comerciale cu limbă de propunere românească și să sprijinească binevoitor instituțiile similare românești, precum și diferite stăruințe economice.

IX. Să sisteze statul acțiunea de *colonizare* îndreptată contra românilor, iar domeniile de stat, cari nu sunt de trebuință pentru scopuri de studiu sau pentru înființarea de ferme de model să le vândă succesive poporului agricol din partea locului. *Administrarea pădurilor erariale* să fie condusă nu numai de puncte de vedere economice ci și sociale. Investițiuni și instituțiuni de stat să se facă în mod corespunzător și în regiunile locuite de Români și peste tot să se iee în considerare efectiv interesele economice ale poporului Român.

X. În scopul *participării Românilor la activitatea administrativă și jurisdicțională a statului*, precum și în scopul posibilei afirmări a principiului, că poporul român are să fie administrat și judecat de fii săi, să se garanteze organic, că atât pe terenul administrației cât și al justiției, precum și în celelalte funcțiuni de stat, se vor aplica în regiunile locuite de Români în masse: Români; și în lipsa acestora numai astfel de funcționari, cari vor dovedi în mod autentic, eventual în fața unei comisii exmise anume în acest scop, că știu vorbi și scrie românește.

XI. Să se garanteze în mod stabil afirmarea și influența politică a națiunii române. Ținând acest scop în vedere să se realizeze și *reforma electorală*.

Partidul național român stă pe baza sufragiului universal, egal, secret și cu votarea în comune. Intrucât însă în situația actuală politica aceasta

acum nu s'ar putea duce în îndeplinire, să se facă o astfel de reformă, care sub raportul îndreptăţirii la vot a procedurii electorale, împărţirii cercurilor şi a judicaturii electorale conţine astfel de dispoziţii, cari garantează stabil şi în mod corespunzător ca a 6-a parte a deputaţilor trimişi în camera Ungariei să fie Români.

Ca încheiere declară, că din partea Românilor s'a făcut tot posibilul ca împăciuirea să succeadă.

Dacă însă tratativele nu au ajuns la rezultatul dorit, aceasta nu e vina Românilor.

Se vede cât de moderate, cât de legale şi de naturale sunt postulatele Românilor.

Tisza însă nici pe acestea nu le-a aflat de acceptat şi de îndeplinit, ci prin promisiunile lui, a voit să le reducă aproape la nimic.

După Dr. Mihali a vorbit iarăşi Tisza repetând cele spuse şi bagatelizând pe şovinistul conte Aponyi, — cu îngeraşi acăţaţi pe şcolile confesionale, ca reprezentanţi ai ideii de stat maghiar. —

Discuţia continuă.

Ce-i cu „Despărţământul Făgăraş” al Asociaţiunii? *)

Mai trăeşte?

Văzând, cum în toate părţile să întrec oamenii cu carte în deşteptarea şi cultivarea poporului, e firesc să ne întrebăm şi noi, că oare noi ce facem pentru cultivarea poporului, aşezat între falnicii munţi ai Făgăraşului şi între cursul sgomotos al Oltului.

Numai îngheţat poate fi acela, care cetind şi auzind de activitatea frumoasă ce o desvoaltă alte despărţăminte, ar sta cu mâinile în sân şi s'ar întreba, că oare la noi pentru ce nu să face nimic pentru luminarea poporului? E doară luminat poporul nostru, încât nu mai are lipsă de nici o lumină? Sunt mai deştepti şi stau mai bine în ale economiei ţăranii noştri decât alţii?

Nu poate zice nimeni, că suntem mai bine situaţi economiceste, de oarece America ne dă de minciună, fiindcă din nici un ţinut nu s'au dus mai mulţi în ţara fabricelor, decât chiar din Ţara Oltului. La noi numai femei şi bătrâni neputincioşi mai găseşti pe acasă. Ceilalţi s'au dus să-şi încerce norocul.

Şi iarăşi în ale culturii suntem mai deştepti, avem cunoştinţele de lipsă, ce să cer în ziua de azi şi dela

*) Din cauza îmbulzelii de material, numai acum îi putem face loc în foaie.

cel din urmă muncitor? În ce priveşte cunoştinţa cărţii, e adevărat, că mai toţi ştim ceti şi scrie, mai ales tineretul. Din cunoştinţa aceasta însă ţăranii noştri nu prea trag atâta folos, de oarece din scrisul şi cetitul unei cărţi dela America nime nu mai ceteşte o iotă. Să pot număra pe degete acei oameni cari cetesc vre-o gazetă, sau vre-o cărticică dela Asociaţiune. Pare-mi-să că „Biblioteca Asociaţiunii” — socotind împrejurările favorabile în cari ne aflăm noi — în nici o parte n'are mai puţini abonaţi decât chiar între ţăranii Olteni. Oare unde trebuie căutată pricina. Eu aşa cred, că despărţământul Asociaţiunii e de vină pentru prea puţina dragoste şi iubire de carte ce o are poporul nostru.

Ca unul care trăesc la sate, văd cu câtă sete ceteşte ţăranul nostru orice carte ce-i cade în mână. Până şi în cărticelele pocăiţilor destulă vreme îşi pierd, cu toate că acestea sunt pline de învăţături primejdioase nu numai pentru biserică, ci şi pentru neam. Cu aceiaş sete ar ceti plugarul oltean şi cărticelele folositoare ale Asociaţiunii, dacă ar fi cine să-i îndemne ca să-şi cumpere astfel de cărţi. Luminătorii satelor, adevăraţii preoţi şi învăţătorii nu fac nici o propagandă culturală, pentru că sau nu ştiu, sau sătem de slujbaşii îndrăzneţi ce-i avem, sau ei înşişi au lipsă de puţin îndemn, ca să cetească mai mult decât cetesc în timpul de faţă. Câţi preoţi şi învăţători sunt membrii ordinari la Asociaţiune? Dar oare câţi şi numai ajutători? Mi-se pare că sunt foarte puţini, deşi împrejurările economice li s'au îmbunătăţit. Azi oricare preot şi cu atât mai vartos un dascăl ar putea da două coronuţe pentru cărticelele Asociaţiunii. Dar le trebuie, cum am zis, un îndemn dela conducerea despărţământului, care însă până acum le lipseşte.

De aceea nu e mirare, că fruntaşii noştri în loc să desvoalte o muncă rodnică în sânul poporului, mai bine să ceartă şi lasă să doarmă această instituţiune frumoasă şi folositoare pentru bietul popor dela sate. Dar şi la oraşe un despărţământ condus cu pricepere de care nu cunoaşte altă ambiţie, decât să lucre mult şi bine, face adevărate minuni. Acolo sunt despărţămintele Sibiu, Blaj, Turda şi altele, unde conferenţele aranjate pentru distracţia şi instruirea celor dela oraşe s'au dovedit de foarte folositoare şi urmărite cu viu interes nu numai de ceice au luat parte ci chiar şi de publicul mare.

Precum suntem informaţi, comitetul central al Asociaţiunii, a emis pe d-l O. Tăslăuanu, ca să reorganizeze despărţământul Făgăraş, rămas acum singur cu cercul administrativ al Făgăraşului, — de când s'a înfiinţat anul trecut un despărţământ nou la Viştea de jos, cu cercul Arpaşului întreg. Cercul Şarcăiei şi-a fost înfiinţat mai înainte despărţământul său, unde începuse o muncă frumoasă.

Ar fi timpul ca şi despărţământul Făgăraşului să se pună pe lucru.

La o parte cu patimile personale. Munca desvoltată şi pusă acum des-toinicia de a conduce şi dorul şi capacitatea de a munci din greu pe acest teren, — acestea să fie singure cumpănitoare la alegerea conducătorilor despărţământului.

Despărţământul Făgăraşului trebuie chemat din nou la o nouă viaţă. Şi aceasta nu se poate ajunge decât numai cu încheierea şi concentrarea tuturor puterilor noastre intelectuale din centru şi din afară.

Fiecare deci la locul său!

Unul dela sate.

Un pas spre bine.

În timpul de astăzi, când ţăranul român, pentru agonisirea „pâinei de toate zilele” e silit a lua băţul pibegiei şi a pleca cătră America şi alte ţări streine, şi acolo venind în contact cu diferite neamuri streine de limba şi legea noastră strămoşască, încetul cu încetul începe a prinde rădăcini în inima şi sufletul lui credinţa şi ideile greşite ale duşmanului neamului nostru.

Reîntorcându-se la cămin, ereticul nu numai că păstrează credinţa aplecată spre povârniş, dar propagă şi molipseşte şi pe alţii din jurul său, mai cu seamă tinerimea.

Conferinţa preoţească a tractului Făgăraş, ținută în Sâmbăta super. apuseană în 18 Aprilie 1913, sub presidenţia On. D. Nicolae Borzea, protopop, s'a îngrijit şi a luat măsuri contra primejdiei ce ameninţă poporul nostru.

Spre scopul acesta a întocmit un proiect de statute pentru tinerimea adultă, după cari s'ar păstră şi cultivă legea şi credinţa noastră strămoşască.

Aceasta este un pas spre bine, înainte de primejdie. Ar fi de dorit ca nu numai în tractul Făgăraşului, ci în ţara întreagă să se înfiinţeze astfel de societăţi, cari sunt numai spre binele, înaintarea şi prosperarea neamului nostru în credinţă şi bunăstare.

În cele următoare dăm loc, cu plăcere, acestor statute:

Nr. 1138/1913 Protop.

STATUTELE

Societăţii tinerilor ortodoxi români
din parochia română ortodoxă
diş tractul protopresbiteral Făgăraş.

I. Numirea societăţii.

§. 1.

Să înfiinţeză o societate cu numele de „Societatea tinerilor ortodoxi români din parochia

II. Scopul societății.

§. 2.

Scopul acestei societăți este de a organiza întrunirile și convenirile tinerimei de așa, ca să progreseze în viața morală, pentru binele său și al obștei; a respecta pe superiori și a să purta corect față de semenii săi; a să purta cu bunăcuviință la toate petrecerile și producțiunile aranjate de tinerime și a ocoli tot ce jignește bunul simț.

Fiecare fecior sau fată ortodoxă, care a terminat școala de repetiție, trebuie să intre în societatea tinerimei, fiind dator a solvi la înscriere taxa statorită de comitetul parochial.

§. 3.

Din această societate iese:

a) cel ce să căsătorește;
b) cel ce a fost admoniat odată pentru faptele contrare legii și moralului public și nu să îndreptează;

c) cel ce duce o viață scandalosă vădită.

§. 4.

Pentru ajungerea scopului să formează fondul societății: dela colindatul la Crăciun, din taxe, pedepse și venitele dela producțiuni și ajutoare, cari au menirea:

a) a construi un pavilion eventual pentru iarnă o casă de joc;

b) a abonă foi pentru tinerime și a augmenta biblioteca parochială.

Toate acestea formează proprietatea societății tinerilor, stând sub controlul bisericii ortodoxe române.

III. Membrii societății.

§. 5.

Membrii societății să consideră orice tânăr de 15 ani și orice tineră care a implinit 14 ani și să obligă prin subscriere în o „Condica“ a observă toate cele cuprinse în §§-ii acestor statute.

Îndată după examenul școlar preotul conscrie elevii eșiți din școala de repetiție în condica societății și aceștia sau părinții lor plătesc taxa de 30 fil., pentru cei săraci sau orfani să poate da dela biserică, și s'au declarat prin subscriere la observarea statutelor societății, vor fi considerați ca membrii societății, având a să bucură de toate drepturile și a purta toate sarcinile.

§. 6.

Aceia cari nu vor voi a intra în sânul societății vor fi excluși dela petrecerile tinerilor, în felul, că de va fi fată nici unui tânăr din societate nu-i va fi permis a o lua la joc, de va fi fecior nici unei fete nu-i va fi permis a juca cu el.

§. 7.

Acela care deși la conscrierea făcută la încheierea anului școlar nu a intrat în sânul societății, totuși mai târziu sub influența mijlocului constrângător de sub § 6 s'ar vedea nevoit a cere înscrierea sa de membru al societății, după constătuirea membrilor să fie primit, obligându-se însă că va plăti taxa de înscriere și pedeapsă 2 coroane.

În sânul societății să primesc și tineri români de alte confesiuni, plătind taxa statorită de comitetul parochial.

IV. Comitetul și conducătorii.

§. 8.

Parohul este președinte pe viață al societății având a raporta din caz în caz despre purtarea tinerimii — comitetului parochial.

§. 9.

Pe lângă paroh, comitetul parochial are a alege și denumi din sânul său pe cel mai solid

și evlavios membru ca „Tatăl“ feciorilor. Denumirea să face totdeauna la organizarea din trei în trei ani a comitetului parochial. Excepție să face la repausarea conducătorului, sau în urma morbului greu al acestuia, sau când societatea să întemeiază în intervalul celor trei ani de serviciu al comitetului parochial, când îndată la întemeiere să face denumirea conducătorului. Tot astfel și în caz de morb sau moarte a conducătorului. Tatăl feciorilor poate fi cantorul bisericii, dacă îl alege comitetul.

§. 10.

Tinerimea își alege din sânul său:

a) un jude care îndeplinește poruncile preotului și la Tatăl feciorilor;

b) un pristav;

c) un stegariu și un crâjmariu.

Alegerea acestora să face prin votare secretă cu fiduli din partea membrilor societății, în prima Duminică a fiecărui an solar.

d) Tot atunci să va alege un casar și

e) un controlor — cari toți la un loc formează comitetul societății și pot fi realeși.

V. Drepturile și datorințele membrilor societății.

§. 11.

Fiecare membru al societății, îndată ce și-a solvit taxa de înscriere și eventual pedeapsa pentru înscrierea ulterioară, are drept a lua parte la toate petrecerile tinerimii și a lua din biblioteca parochială cărți de cetit. Cu un cuvânt să bucură de toate beneficiile ce le dă societatea.

§. 12.

Societatea poate forma cor bisericesc și poate aranja pentru membrii săi afară de colindatul obicinuit la Crăciun:

a) Petreceri cu joc în loc deschis Duminică și în sărbători după serviciul divin — când privitorii nu vor avea a solvi nici o taxă de intrare.

b) Escursiuni împreunate cu petreceri. Este obligatoare însă excursiunea ce să va numi „maial“, care să va face în prima Duminică după 1 Maiu, în care va fi timp frumos, eventual și în altă Duminică din luna Maiu.

c) Petreceri împreunate cu producțiuni, la cari să va normă o taxă de intrare după împrejurări, pentru asistenții cari nu fac parte din societate. Venitul curat trece în fondul societății.

d) În fiecare Duminică de iarnă seara la 6 ore să țin șezători literare, la care au drept a lua parte oricare membru. Atunci să va ceti din partea celui mai bun cetitor dintre membrii societății foi, poezii, povești cu conținut moral; să vor spune ghicitori și se vor jucă jocuri sociale potrivite și cuviincioase.

e) Membrii societății pot umbla și în șezătorile sătești, unde însă nu vor avea dreptul a întârziă după nouă ore seara.

§. 13.

Orice petrecere împreunată cu joc nu e permis a să țină în vre-o zi de post.

§. 14.

Membrii societății sunt obligați moralicește a rămâne în societate. Pozițiunea de servitor nu dă dreptul nici unuia a ieși din societate.

§. 15.

Fiecare membru are a să purta cuviincios pe stradă, ziua sau noaptea; a respecta pe semenii săi și a ascultă de înaintestătători.

(Va urma).

Raportul

comitetului reuniunii femeilor române din Făgăraș și jur, pe anul de gestiune 1913.

Onorată adunare generală!

În înțelesul §-lui IX din Statute, lit. c, precum și în conformitate cu punct 3 din programul lucrărilor de azi, Comitetul reuniunii D-voastre — prin secretariul său — își permite a așterne On. adunări generale următorul raport despre activitatea dezvoltată întru progresarea, înaintarea și bunul mers al reuniunii, precum și despre starea casei cu finea anului 1913.

În cele următoare vom expune toată starea faptică a reun. noastre până la 31 Dec. 1913.

I. Reuniunea noastră a avut cu finea anului 1913 membre fondatoare în viață, cari — har D-lui — cu o mică excepțiune — s'a bucurat și să bucură de deplină sănătate, 41 fondatoare cu taxa de câte 40 cor. și 1 membră ordinară cu taxa anuală de 4 Coroane.

Spre o mai bună clarificare amintim la acest loc, că reun. noastră dela înființarea sa din 6 Dec. 1876, va să zică de 37 de ani și până la finea anului 1913 a avut 61 membre, din aceste 20 au decedat în Domnul, iar 41 există în deplină putere.

În rezumat zis, reun. noastră în decursul anului 1913 s'a sporit cu 4 membre fondatoare și 1 ordinară. Trăim însă în buna speranță, că cu ajutorul lui D zeu și cu concursul și viul interes al st. d-ne membre puse în fruntea reuniunii ca binepricepitoare de momentuositatea cauzei, numărul membrilor să va spori pe viitor, la ce ne îndreptățește buna speranță ce avem.

II. Comitetul reun. a ținut ședințe în 20 Aprilie, 8 Iunie și 30 Noembrie 1913; iar adunarea generală a ținut în 22 Iunie 1913.

În 24 Iunie s'a făcut predarea actelor și documentelor presidiale și de cassă nouălor funcționare alese în adunarea generată din 22 Iunie 1913. Despre predare s'a luat protocol, subscris de vechile funcționare, nouăle funcționare și de membrii esmiși spre acest scop de adunarea generală.

În ședințele comitetului, precum și în adunarea generală sau pertractat — conform programului — toate obiectele puse la ordine, sau luat decisiuni și concluse în deplină armonie având unul și acelaș scop: prosperarea, progresarea și buna înaintare a reuniunii. Dovadă conclusele luate, aprobate și verificate.

Între multele binefaceri din partea reuniunii amintim la acest loc că reuniunea — conform decisiunii comit. din ședința dela 30 Noembrie 1913 punct I — s'a îngrijit — ca și în anul trecut — de prevederea elevilor săraci dela școala gr.-cat. locală cu vestminte, cari s'au împărțit în preajma sărbătorilor Crăciunului.

În acest scop s'a întreprins colectă benevolă prin stim. dnă casieră Veturia Pandrea și stim. dșoară Elena P. Popp, colectând frumușica sumă de 224 Cor. 80 fil., din cari spesându-se 155 cor. 80 fil., restul de 69 cor. s'a depus spre păstrare în libel.

III. Referitor la starea casei, respective averea reun. cu finea anului 1913. Veți binevoi a auzi și vedea raportul dnei Veturia Pandrea cassieră, revăzut, primit, și aprobat de comitet în ședința dela 8 Febr.

a. c., care raport stă la dispoziția ori cărei membră, și ori și când spre vedere.

Din raport să constată averea reun. cu finea anului 1913 în valoare de 15.024 cor. 33 fil. ear spese avute în acest an fac 540 cor.

Rezultă deci o avere curată în număr rariu 14.484 cor. 33 fil. O creștere față de anul 1912 de 218 cor. 66 fil.

In general zis, reuniunea noastră, în liniște, dar cu pași siguri, progresa bine, ce-a ce este a să atribui stim. d-ne ce stau în fruntea reuniunii ca conducătoare demne de chemarea lor și conștii de datorința ce și-au luat asupra-le.

Onorată adunare generală!

Espunându-vă această scurtă dar fidelă iconă despre starea reuniunii noastre cu finea anului de gestiune 1913. Comitetul — prin biroul său — vă roagă să primiți acest raport, și să-l verificați amăsurat punctului 4 din programul de azi și în conformitate cu §-ul IX. lit. c., din statute, apoi să binevoiți a da comitetului absolutul obicinuit.

Făgăraș, la 22 Febr. 1914.

Andrieu Stroia
secretarul reun.

NOUTĂȚI.

Procesul „Olteanului“. După cum este cunoscut cetitorilor noștri, în cauza procesului intentat foaiei noastre, este designată zi de pertractare pe 20 Martie 1914, la tribunalul din Brașov.

— **D-l Iorga în Veneția.** Se scrie din București, că d-l profesor N. Iorga a plecat la Veneția, unde va ține un ciclu de conferințe.

— **Nu mai bea rachiu.** De câte ori țarul tuturor rușilor se ducea la câte o revistă militară era obicei să i se aducă un păhărel de rachiu, pe care firește suveranul trebuia să-l golească în sănătatea armatei. Obiceiul aceasta are să se sisteze. Dela curtea împărătească a sosit adecă la ministerul de războiu un ordin, în care se arată că țarul pe viitor nu mai dorește să fie primit la revistele militare cu păhărelul de rachiu.

— **Uniunea femeilor române din Ungaria.** Din partea ministrului de interne au fost provăzute cu clauza de aprobare statutele „Uniunii femeilor române din Ungaria”, înființată cu ocaziunea congresului femeilor române, ținut anul trecut în Brașov.

Rectificare. In Nr. 8 al foaiei noastre s'a strecurat o regretabilă greșală de tipar și anume: pe pag. 2, col. 2, la raportul despre adunarea generală a reun. femeilor române, s'a publicat: „De încheiere țin să amintesc la acest loc că de un an de zile, de când Rev. d-n vicariu e în mijlocul nostru, nu întrelasă nici o apropiere și comună conlucrare pe toate terenele etc., să se cetească: nu întrelasă nici o ocaziune a nu-și arată dorința de o apropiere și comună conlucrare pe toate terenele, etc. etc.

† **Anton Carp.** Din București primim știrea, că în 21 Febr. înainte de prânz a în-

cetat din viață **Anton Carp**, guvernorul Băncii Naționale Române, unul dintre fruntașii partidului liberal. Se vorbește că urmașul lui va fi actualul ministrul de justiție d-l **Victor Antonescu**, care înainte de a lua asupra-și conducerea acestui departament, fusese director al Băncii Naționale.

— **Atentatul din Dobrișin.** Poliția din București a reușit să găsească pe autorul scrisoarei trimisă din Cernăuți, de către atentatori, episcopului Miklossy la Dobrișin și care era scrisă în ungurește.

Poliția aflase încă dela început că Cătărău a avut legături de dragoste cu o domnișoară din București și care era bănuită ca autoarea scrisoarei.

După lungi cercetări poliția a reușit să dea de urma ei și să afle că să numește **Mariska Solomon**.

Fiind adusă la poliție dra **Mariska Solomon**, a afirmat d-lui prefect că într'adevăr a avut legături intime cu Cătărău și că chiar ea a scris scrisoarea din chestiune în ungurește, crezând că face un mare serviciu prietenului ei care îi spusese, că fiind de religia gr. cat. vrea să trimită episcopului Miklossy un cadou.

Ea nu știuse ce scopuri urmărește Cătărău, căci el nici odată nu i-a pomenit de planul lui de a comite atentatul.

Din toate acestea reese că atentatorul Cătărău, își făcuse planul de mai înainte și știind că dra **Mariska Solomon** știa ungurește, a curtat-o, ca apoi căpătându-i încrederea, să o roage să-i scrie scrisoarea în ungurește.

— **O operație interesantă.** Ziarele parisiene anunțau lunile trecute nașterea a două fetițe, **Madlena** și **Suzana**; lipite una de alta la piept. Cazuri de astfel de nașteri se pomenesc multe în medicină. Operația în despărțire însă nu a reușit întotdeauna.

Cele două fetițe cari sunt în vârstă de trei luni, au fost examinate și săptămâna trecută operate de către Dr. **Filliatre**, chirurg al infirmeriei centrale, a închisorilor din Paris. Dr. **Filliatre** voia ca operația s'o facă numai peste un an, dar deoarece a observat, că în creștere fetițele sufer, a decis o intervenție grabnică.

Operația a fost mult mai grea decât se credea. A trebuit să fie desprinsă nu numai pielea, dar și cele două ficate. Greutatea cea mai mare a venit dela intestine cari deși complect independente, au trebuit să fie așezate fiecare la locul lor. Inainte de operație, cele două abdomene comunicau între ele. Fiecare intestin dispunea de două cavități abdominale, de unde rezultă că după operație, fiecare din ele trebuie să se simtă puțin jenate, la început.

Fetițele n-au fost cloroformizate, li s-a dat numai o soluție de patru, cinci miligrame de cocaină dela 1—500 doză suficientă pentru a insensibiliza regiunea operatorie. Separația complectă a durat 20 minute; durata totală a intervenției împreună cu dublul pansament nu a trecut de trei sferturi de oră. După operație **Madlena** și **Suzana** au fost predate doicei lor, și au început să sugă imediat cu poftă, ceea ce arată că n-au prea suferit în timpul operației.

— **128 soldați bulgari — neîngropați.** Se anunță din Sofia, că pe teritoriul sârbesc lângă **Caribrod**, au rămas neîngropate cadavrele a 128 soldați bulgari, morți

încă pe timpul războiului, în luna Iunie. Autoritățile sârbești n-au voit să îngroape aceste cadavre și nici particularilor nu le-a permis să le așeze în pământ. Cazul a fost aflat de către guvernul bulgar numai zilele trecute, când apoi prin o intervenție energetică, a făcut ca autoritățile din **Caribrod** să îngroape în o groapă comună cele 128 de cadavre.

— **Unsprăzece neveste lângă copârșău.** In spitalul Sf. Marcu din New-York a murit un teatralist cu numele **Lavrance**. In viața lui el s'a însurat de 14 ori și tot deatâtea ori s'a despărțit. A avut dar neveste destule, dar s'a despărțit de ele fără mari supărări. Și acum că a murit, 11 dintre ele l'a petrecut plângând până la groapă.

— **Donația unui miliardar american.** Miliardarul din America **Phips**, a donat 15 miliaone dolari pentru construirea a 20 spitale, destinate exclusiv tratamentului cancelarului. Spitalele se vor construi în diferite regiuni ale Statelor Unite. **Phips** a mai donat 50 milioane coroane pentru procurarea unei cantități de 200 grame rادیu.

— **Prințul Wied în Durazzo.** Suveranii Albaniei au sosit Sâmbătă după ora 2 p. m. în mijlocul aclamațiilor frenetice la **Durazzo**. Vasele de războiu și bateriile din **Durazzo** au salutat venirea suveranilor, iar reprezentanții guvernului provizoriu s'au dus pe bordul vasului »**Taurus**«.

După debarcare părechea princiară a fost salutată de corpul consular, de șeful jandarmeriei, de șefi religioși, de prefectul din **Durazzo**, apoi a trecut prin fața delegațiunii orașelor din Albania și delegațiunii străine. Comisiunea de control a remis principelui puterea. Populațiunea a ovaționat cu frenezie pe suverani.

Regele punând piciorul pe pământul albanez a exclamat:

»Imi pare bine că am venit aici. Să trăiască Albania!» La aceste cuvinte au răs-puns salvele de salut de pe toate vasele. Muzica a intonat imnul albanez, care a fost intonat de asemenea de populație. Apoi regele s'a dus la palatul său. Părechea regală a apărut mai târziu pe balconul palatului mulțămînd mulțimei, care a continuat cu manifestațiile sale însuflețite.

— **Aeroplanele »Vlaicu«.** Cetim în »**Vitorul**«: Atunci când **Vlaicu** a căzut jertfă nobilei sale porni de-a trece Carpații, a fost un țipăt de groază și îngrijorare, fiindcă am pierdut pe unul din cei mai iubiți fii ai țării și fiindcă **Vlaicu** nu lăsase planuri de lucru și nu avem din mașina sa tip 1 decât ruina pieselor sale și amintirea »**vulturului României**«. Ziarele au dat atunci amănunte și unii spuneau că am pierdut pentru totdeauna rezultatul străduințelor marelui nostru **Vlaicu**.

Suntem informați însă de profesorul **C. Nedelcu**, prieten cu **Vlaicu**, că invenția geniului român va rămânea să-i poarte faima prin țările bolței noastre și prin țări streine. La **Cotroceni**, sub îngrijirea a doi buni români, Dr. **N. Lupu** și **C. Nedelcu**, s'a lucrat la alcătuirea celor 4 aparate, dintre cari trei comandate lui **Vlaicu**: unul pentru ministerul de războiu, după a cărui experimentare i s'ar fi comandat un număr de aparate pentru armată, două destinate, cu acelaș scop, casei **Marconi-Worbs** din

Anglia — unul avea să-i rămână lui Vlaicu. Montarea acestor aparate a fost incredințată d-lor G. B. Magnani, furnizor al școlii de aviație dela Cotroceni și al Ligei naționale aeriene, și I. Selișteanu, șef de lucrări la școala de arte și meserii din București. După socotelile făcute se credea că la 15 Noemvrie trecut s'ar fi putut preda autorităților militare aeroplanul Vlaicu III, în conformitate cu caetul de sarcini. Au survenit însă greutăți noi, alte întârzieri de furnituri și pe deasupra nevoi de-a face economii — astfel că lucrările n-au putut terminate.

Acum lucrările au fost reluate și se speră că în cursul lunii Martie se vor termina cu succes. Și iarăș „Vulturul României” va pluti de-asupra plaiurilor noastre spre gloria nemuritorului Vlaicu și a neamului românesc.

— **Necrolog.** Cu inima frântă de durere aducem la cunoștință tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților că *Dănilă Gabor de Voila*, director în penziune la școala de stat, după lungi și grele suferințe, împărțit cu sf. Taine, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului Vineri în 13 Martie n. la 3 ore dim., într'al 56-lea an al etății și 20-lea al fericitei căsătorii. Rămășițele pământești ale neputatului defunct se vor așeza spre veșnica odihnă în cimitirul gr. or. din loc Duminecă în 15 Martie a. c. la 2 ore p. m. Făgăraș, în 13 Martie 1914. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată. Elena Gabor de Voila născ. Rink ca soție. Gheorghe Gabor de Voila ca fiu adoptiv.

— **Moartea unui distins student.** Studentul universitar *Virgiliu Elefterescu* (anul III-lea la drept, litere și filosofie) fiul d-lui Dr. Elefterescu, în urma unor lungi suferințe a murit în 8(21) Ianuarie 1914 în Grasse (Franța). La înmormântarea ce a avut loc în București, a luat parte un foarte mare număr de prieteni și cunoscuți. Jalea asistenților a fost mare, când a văzut disperarea părinților care-și perdeau pe primul lor fiu, în vârstă de 21 ani. Tânărul acesta ca student avea o înclinație deosebită spre studiile clasice și filozofice, atrăgând admirația profesorilor cari l'au cunoscut.

Dormi în pace suflet blând! Iar pe părinți Dumnezeu să-i mângăie.

Frig în Germania. O ninsoare de două zile a răcit temperatura în ținuturile de sud ale Germaniei. Zăpada nouă are o grosime de 25 centimetri. Termometrul arată un frig de minus 9 grade.

— **Vărsatul negru în Moscva.** Pe străzile Moscvei au fost găsite în ultimele zile, în două rânduri, cadavre de a copiilor chinezi din suburbiul chinez. În 10 Martie c. dimineața a fost găsit chiar în fața palatului guvernatorului o ladă plină de cadavre de copii chinezi. Se crede, că populația chineză în felul acesta, vrea să atragă atențiunea autorităților asupra vărsatului negru, care bântue în acest cartier și care face zilnic numeroase victime.

— **Nou sistem de aeroplane.** Din Paris se anunță: Inginerul Eiffel a construit un nou fel de aeroplan, menit a servi pentru aprovizionarea cetăților și orașelor împresurate. Aeroplanul poate transporta 600 chilograme de alimente, ce ajunge pentru aprovizionarea zilnică a unei garnizoane de 1000 soldați. Câteva aeroplane de felul acest

ta făcând mai multe curse pe zi, ar putea alimenta Parisul.

— **Cei obligați la miliție nu vor mai căpăta pașaport.** Ministerul de interne a anunțat autoritățile comitateneze, că pe baza înțelegerii cu ministrul de interne austriac, toți cei obligați la miliție dela 17—36 ani, cari vor voi să treacă de pe teritoriul ungar, pe teritor austriac, au să se legitimeze cu pașaport în regulă pentru străinătate. Dela aceasta controlă severă nu vor fi scutiți nici muncitorii aproape de graniță cari din când în când și pe perioade de scurtă durată își caută pâinea pe teritoriul altei țări. — Pașaportul are să se ceară cu cel puțin o lună înainte de începerea călătoriei.

— **Mizerie în Sătmar.** În așa numita Țara Oașului din Sătmar, pe urma nenorocirilor din 1913, s'a înstăpănit o cumplică sărăcie. În deosebi comunele Târșolt și Culciul mare și mic sunt greu atinse. Locuitorii pleacă în cerșit. Ar lucra bucuros, dar nu găsesc de lucru. În urma foametei s'au ivit tifosul, difteria și scarlatina, secerând viețile multor copii. Atragem atențiunea generoșilor cetitori asupra satelor numite și-i rugăm să nu uite de marea mizerie a fraților sătmăreni.

Cine merge la Budapesta. Cine are orice afacere în Budapesta să-i scrie dlui **L. Olariu**, funcționar în ministeriu. D-sa a deschis în Budapesta un birou de informații pentru Românii din provincie ca să-i scape din mâinile agenților jipuitori.

Cine vrea să-și cumpere motoare bune ori vre-o moară, ori alte mașini să-i ceară sfatul dlui Olariu. Cine are ceva de vânzare, cine are lipsă de un împrumut ieftin, cine are orice altă afacere în Budapesta, să-i scrie dlui Olariu, căci va fi îndreptat spre bine și va primi deslușiri corecte.

La dorință trimite gratuit planuri de mori, cataloage de motoare și alte mașini, Adresa: **L. Olariu**, Budapesta, II., Margitkört 11. (5)

x La multe familii le cauzează o mare îngrijorare alegerea mâncărilor nutritoare pentru băeți. E întrebare ușoară la astfel de econoame, cari în cazurile acestea folosesc rețetele Drului Oetker A., pe cari cetitorii acestei foi prin o corespondență le pot căpăta, adresându-se firmei Dr. Oetker A., Baden, lângă Viena. Gratis și franco primesc o serie de rețete bune, despre facerea aluaturilor, prăjiturilor, tortelor escelente care se mistuesc ușor. În tot locul această broșurică e primită cu bucurie, să nu întârziem dar a ne-o procura.

Povețele unei mame.

Trag clopotele la biserica din deal. — A murit băiatul Chirei. Ce drag de băiat! Par'că-l văd pășind mândru cătră școală cu cărțișoarele subsuoară: Incepuse și el buchile.

— „Vezi soro, drept degeaba a adus doctorul, că tot i l-a luat Dumnezeu. N'are parte la copii, din cinci a rămas cu unul și acesta s'a dus!... Așa aud vorbind măhnite de nenorocirea Chirei, câteva femei strânse în mijlocul drumului. Să fie adevărat? Ne dă Dumnezeu copii ca să le ia zilele așa de senin? Ba eu socotesc că facem un mare păcat bănuind bunătața Celui de Sus. Că Dumnezeu ne ajută, dar rău nu ne face; răul ni-l facem noi singuri, doar și moartea băiatului acestuia are o vină.

După Crăciun s'a incubat în sat o boală rea: Scarlatina. S'au îmbolnăvit rând

pe rând copii unii dela alții. Intâi a căzut bolnavă o fată a vecinei mele. Baba Catrina, meșteră în ale descântecului, i-a pus la burtă legătoare cu rachiu, ia dat să bea în câteva zile pe la asfințitul soarelui doctorii scoase de ia din burueni, dar degaba. Fetii îi mergea tot mai rău, până când într'o bună zi a murit. Dar cine știa că boala Măriuței se lipește așa lesne de oricare? Trimisesem și eu copilul meu la vecină, trimisesse și Chira pe al ei, ca să mă ție de urât Măriuței și iată s'au îmbolnăvit și ai noștri. I-a luat intâi cu călduri și dureri în gât, a doua zi tot trupul lor era numai pete roșii, dar obrazul rămăsese curat. Ne-am nevoit cum am putut și am chemat doctorul dela târg, căci cel care vine câteodată pela noi, era mai departe. Pe lângă ceva doctorii, ne-a dat mare grijă să-i păzim de mâncare. »Numai lapte șase săptămâni, numai lapte!«, ne-a strigat el și din trăsura când a plecat. Ca să poată aduce doctorul de mai multe ori, bărbatul Chirei vânduse o juncușoară — îi ardea sufletul bietului om să-și scape băiatul. Inceț, inceț copii noștri începură a se înfiripa: petele și căldura par că nu mai fuseră; doar pielea se măcina ca tărăța. Eram amândouă bucuroase și în fiecare dimineață ne dam vești din porțiță. Dar într'o seară se strecoară peste gard la Chira, cumnătă-sa, cu toate că se dase aspră poruncă să nu între nimeni. Din vorbă în vorbă ajung la mânia copilului.

„Și zi, îl hrănești numai cu lapte?... Doamne soro, nici toate ale doctorului nici toate ale popii. O fi poftind mititelul, la mai dă-i o aripioară de pui, o coajă de pâine, ba și un picuț de borșisor n'are cum îi strica. Că se vezi, se mai întărește, mai prinde putere”. A ascultat Chira de cumnătă-sa și de a doua zi chiar a început să-i dea. I-am bănuit dar degeaba a fost. Inceț, inceț copilul începu să se umfle la față și să capete arșiță. Peste o săptămână aduseră doctorul din nou. Cum intră pe ușă, el cunoscă că n'a fost ascultat. I-a rânduit alte soiuri de doctorii, a mai venit, dar n'a mai putut să-l însănătoșeze. Și așa a pierdut Chira și pe-al cincelea. Cum i-or fi murit și ceilalți patru, nu știu, dar mari greșeli facem și noi părinții. Nu-s nici doctorii sfinți dela Dumnezeu, dar sunt oameni cu știință. Și știința pe care o află ei din cărți, e culeasă tot din întâmplări. Că de mult încă, au tot fost oameni cari s'au îndelenicit toată viața lor cu căutarea bolnavilor și au băgat de seamă că unuia îi priește un fel de îngrijire, altuia altfel și au lăsat însemnări iar cele scrise de ei le învăță doctorii în școli anumite. Adică de ce m'ăși încrede unei babe, care cearcă ici una, dincolo alta și dacă bolnavul scapă, zice că l-a îndreptat ea, iar dacă moare ci-că l-a chemat Dumnezeu? Dece nu m'ăși încrede unor oameni, cari îmbătrânesc tot învățând și au prilejul să vadă fel de fel de bolnavi. De aceia zic că multe greșeli mai facem și noi părinții. Că iacă, uneori căutăm boala cu lumânarea — vorba Românului — că nu dăm crezare sfaturilor și ne trimitem copii pe la bolnavi, chiar dacă ne e oprit să intrăm în casele lor.

De se îmbolnăvesc, apoi ori îi dăm pe mâna babelor, ori chemăm doctorul hăt târziu, când nu mai are ce-i face. Ba câte odată îl chemăm la vreme, dar mai ames-

tecăm — ca Chira, — și sfatul vre-unei cunetăre care strică tot... Și iacă așa ne încercăm cugetul de muștrări și ne secătuim la inimă de durere!...

»Liga Deșt.«

El. Gav.

Cula în bătaie.

— Anecdota. —

A venit acasă Cula
De departe din bătaie,
Și cum era colea fercheș
N'arâta țigan de laie.

Că nu era ca și alții
Cu căputu sfârticat,
Făr' eră colea 'n nemțește
Și cu clopu instruat.

N'avea păr până pe umeri
Nici barbă nepeptănată,
Făr' avea mustăți sucite
Și frizură îmborzoiată.

De gândeai că nu e Cula
Ficior de neam de țigan,
Făr' un domnișor, ști colea
Ca un pui de bocotan.

Cum ajunse Cula 'n casă
La țiganii cei de laie,
Îl întreabă într'un suflet:
»Cum o fost Culă 'n bătaie?«

— „Cum să fie« — zise Cula —
„Io am fost c'a-un căpitan
Că am mers măi tot călare
Și de nim' nu mă temeam».

— „Și 'npușca'ai« mi-l întreabă
Unul dintre cei țigani.

— Auleo, drăguță Doamne,
Impușca'am în dușmani.

De gândeai că pușcă dracu
Câte-o sută 'ntr'un minut».

— „Taci măi Culo, nu mai zice,
Că atâta n'ai putut».

— „Cum să nu» — îi zise Cula —
Că doar să mă fi văzut,
C'am pușcat cu carabinu
Fără să-l mai fi umplut!»

Bistrița.

Th. A. Bogdan.

Fata cu 5 pețitori și servitorul.

Piesă teatrală-dramatică populară în 3 acte.

(5)

(Urmare)

Scena XI.

(Petru, Nuța și Elenuța).

Nuța. (Spărioasă) Da unde-i omul ăsta cu Teodor, Petre?

Petru. Da, ia, lele Nuță, chiar numai acum mai înainte a venit servitorul după Teodor și Teodor l'a chemat și pe badea Ion să meargă cu el și mie mi-a spus să stau aici, că dacă veniți să vă spun să mergeți acolo îndată, că pentruce, nu știu...

Nuța. Bine. Tu Elenuța du mâncarea înapoi în bucătărie, că...

Petru. (Înterupând'o). Da, lele Nuță nu zăboviți mult, că badea Ion mi-a spus că îndată să mergeți.

Elenuța. Da, da, mamă, drept are Petru, să mergem iute.

Nuța. Auzi Petre! Ia mâncare să nu te tinzi, că partea ta e în bucătărie, m'ai înțeles?

Petru. Doar nu sunt copil de trei ani, lele Nuță, ca să-ți fac neplăcere.

Nuța. Bine, bine, numai așa să fie! Vino Elenuța să mergem. (Ies.)

ECONOMIE.**Tuberculoza (oftica) porcului.**

De multe ori am avut ocaziunea să fiu consultat de proprietari, asupra faptului că, unii dintre porci puși la îngrășat, rămăneau tot slabi. Examinându-i de aproape am constatat la o mare parte din acești rămători, că sunt atinși de oftica plămânilor sau a măteilor. Porcii iau boala din mâncare, sau când stau cu cei bolnavi de tuberculoză. Prin mâncare boala să ia din cărnurile și laptele provenit dela vitele atinse de această boală.

Boala să cunoaște, prin faptul că porcii tușesc des, nu se îngrășe, n'au poftă de mâncare și adesea le ese împrejurul gâtului niște găleci. Un porc bolnav de oftică poate trăi 5—6 luni și mai mult, ceea ce face că această boală să se deosebească de altele cari omoară repede pe rămătorii.

Când cineva are un porc la gâtul căruia apar găleci, care abia să țin pe picioare, care tușește de multă vreme, care tușește cu toată hrana ce iese dă, să cheme medicul veterinar și dacă se recunoaște că e tuberculos, să se ucidă și carnea să se îngroape, căci este foarte periculos a se întrebuița în alimentație.

Dacă cineva nu va lua această măsură, se expune a căpăta oftică întreaga familie și orice animal din curte.

În fine se va desinfecța cocina cu acid fenic și var stins. Se vor arde paele și orice alt așternut pe care a bolit animalul; se va arunca praful de var nestins prin toate părțile pe unde a rămat sau dormit rămătorul picnit de oftică. Luând toate aceste măsuri, oricine va fi ferit de molipsirea tuberculozei.

»Vet.«

Popescu-Dana.

CĂRȚI, FOI și REVISTE.

A apărut: *Țiganiada*. Poemă eroică în 12 cânturi de I. Budai Deleanu. Unul din clasicii noștri. Lucrarea-i a apărut într'o ediție completă și adnotată în „Biblioteca pentru toți”, unde într'un tipar îngrijit formează numerile, 891—892.

Subiectul e o expediție a lui Vlad Tepeș, domnul Munteniei împotriva Turcilor. Aceasta ar fi poema eroică, al cărei comic îl formează descrierea „ajutorului”, pe care îl dau lui Tepeș, Țiganii, cari sunt ori când gata să-l tradeze. Plină de humor e descrierea traiului Țiganilor în tabără, planurile lor și felul „cum se înțeleg.” O ironie la adresa Ungurilor e episodul lui Beciche-rec, ce pleacă să și caute iubita, episod ce nu are legătură cu acțiunea principală.

Lucrarea e una din cele asupra căror s'a scris mult la noi. I s'au făcut analize literare, cari figurează și în programele școlare.

Ținând seama de vremea și limba când s'a scris e o lucrare meritorie, ce nu poate lipsi din „Biblioteca pentru toți”, în al cărei program trebuia să figureze.

O ediție îngrijită și cu note explicate la sfârșitul cărții, face din numerile 891—892 o lectură plăcută și instructivă pentru tinerii școlari, în special și pentru toți iubitorii de literatură românească, în general.

A apărut: *Farmacista*. Nuvele și schițe. Acesta e titlul volumului ce formează No. 895 din „Biblioteca pentru toți”. Autorul e Anton Cehov, unul din cei mai mari scriitori ai Rusiei de azi. Dintre scriitorii noștri se poate compara cu nemuritorul Caragiale. Același fin și profund psiholog, același incisiv și sarcastic stilist. În nuvelele sale, cari, ca lungime, par mai mult nește schițe, acest scriitor — de o reputație mondială — analizează și ironizează toate păcatele claselor sociale din Rusia. Induioșază și revoltă într'o scurtă frază. Două trei epitețe caracterizează un tip. Câteva vorbe formează o întreagă descriere. Și stilul-i, plin de sarcasm și ironie, alte ori nespus de induioșător, face plăceri oricărui cititor. Nuvelele și schițele sale se citesc cu plăcere de oricine, — cu atât mai mult cu cât unele din ele zugrăvesc o lume de tipuri, cu totul deosebită de a noastră.

Volumul cuprinde câteva din cele mai isbitute schițe ale acestui fruntaș al literaturii ruse.

Scena XII.

(Petru singur).

Aha ha! Ce să mă fac, de bucurie nu mai încap în haine! Da bine că i-am putut depărta pe toți, acum să mă pun pe mâncate până n'oi mai putea. (Stă pe gânduri). De una tot mi-e frică: ce-mi vor face când vor veni? De alta, iar că sunt flămând, că n'am mâncat de 3 zile, nu știu ce să fac. Apoi voi face așa: o să mănânc până am de unde, o bătaie bună tot trebuie să capăt, ori mănânc ori nu. Dar decât să mă bată flămând, mai bine sătul. Haid' la mâncare și beutură. (Să pune la masă și mănă la clătite și bea la vin, zicând): Că de nu voi face așa nu mă mai văd sătul până-i lumea, de o lecșoară de mâncare mai bună și după ea și vin de care ți-se îngreunează capul. Dar cu atât mai bine, cel puțin nu voi simți bătaia ce aștept. (Isprăvind cu mâncare stă pe gânduri, apoi zice cam năcăjit): Of, of, of, ajută-mi Doamne să pot trece cumva și peste bătaia asta ce-mi stă în cale. Ajută-mi Doamne (își face cruce) și mă păzește! (Prinde curaj). Nu-i nici un năcaz, am găsit eu leacul pentru bubă. (Ia un săculeț, ce stă lângă perete și-l pune pe scaun, pălăria lui o pune pe săculeț). Pun săculețul acesta aci,

și când vor veni ei, va gândi că-s eu, iată așa, uite gândești că-s chiar eu, alta ce să fac, decât așa. Că doar cu mintea mai multe faci decât cu puterea. (Să aude sgomot) Oare ce s'aude? Vai, sunt ei, că îl aud pe badea Ion cum vine găfâind, dar eu să iau ușa și să mă cam duc să mă culc sătul. Haid' că vin. Doamne păzește-mă! (Iese). (Badea Ion cu un băț în mână, lelea Anuța și Elenuța intră).

Scena XIII.

(Ion, Nuța și Elenuța.)

Ion. (Întrând strigă): Am să te omor, am să te omor, amărăturile de copil! (Dă cu bățul în săculeț).

Nuța. Pentru D-zeu, ce faci omule? Elenuța. Tată dragă, ce faci?

Ion. Dați-mi pace, că de nu, odată vă iau și pe voi la trei parale!

Nuța. Da ce-i cu tine, omule?

Elenuța. Tată dragă, ce-ai pățit?

Ion. Of, Doamne, destul de rău am pățit, draga tati. Uite ce-a făcut cu mine afurisitul ăsta de băiat: Aseară îmi spune că a venit un om și a zis să mă duc iute până la notariul în satul vecin, că are o vorbă mare să-mi spună. M'am dus și când colo abia am scăpat cu viața din curtea notariului, fugărindu-mă păzitorii cu câinii.

Traducerea, îngrijită, e făcută după original.

Se poate cere de la orice librărie, cum și de la librăria editoare Alcalay & Co. Calea Victoriei 37, București.

POȘTA REDACȚIEI.

D-lui Nicu Bârșan, preot, Alțina. Primit abonamentul. Sunteți achitați inclusiv 1914.

Onor. Șncana. Primit abonamentul pe anii 1912—1914.

Editor-proprietar și redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

leftin și cu puțină osteneală, să pregătește escelente, gustoase și nutritive prăjituri, colaci torte, plăcinte etc. dacă folosești preparatul lui dr. Oetker de prav de copt, zahar de vanilin și prav de budding, după folosirea rețetului lui dr. Oetker. Rețetele aceste le capătă ori și cine, cei ce să interesează, din prăvăliile coloniale, sau la caz dacă trimite o carte postală pe adresa firmei *Dr. Oetker in Baden* la fabrica lângă Viena.

Milioane de gospodine se bucură zilnic în folosința casei, de preparaturile lui dr. Oetker, nouă și nouă număroase epistoale de recunoștință adevărate acest preparat de bucată despre escelentul mijloc.

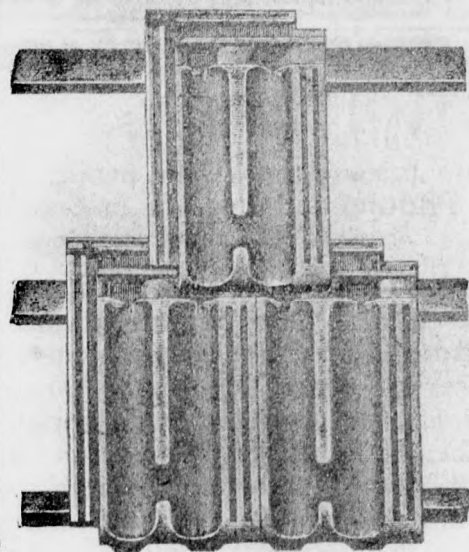

TIPOGRAFIA CONSTANTIN POP

Strada Csáky Nr. 3. **FĂGĂRAȘ** Strada Csáky Nr. 3.

Fiind aranjată cu mașină tipografică nouă și cu diferite caractere de lile moderne, primește spre executare tot felul de lucrări aparținătoare artei tipografice ca: opuri, broșuri, afișe, bilete de vizită, logodnă și cununie, registre, imprimare, compturi, bilanțuri, libele de depuneri, statute, acții, percepțiuni, erogațiuni, etc. etc.

Tot aci să fac și abonamente și să primesc anunțuri pentru „**Olteanul**”

Tigle franceze cu falz dublu de Brașov.

Var și Cement

de vânzare în mare la
Frații LICHT în Făgăraș.

(Casele farmacistului Hermann.)

Transport franco, la orice stație (gară).

Nuța. (năcăjită) Nouă ne-a spus că tu ești la Toader și că ai zis să mergem și noi la Toader.

Elenuța. Da ce rușine ne-a făcut ser-vitorul ăsta, tată dragă.

Nuța. Da uități-vă dragii mei, că a mâncat mai toate clătitele. (Să uită la sticla cu vin). Uite numai că și vinul l'a beut tot, nimic n'a mai lăsat. Bine c'a murit, cel puțin de acum înainte avem pace de blăstămatu ăsta!

Ion. Stăi să-i mai dau vre-o câteva, să adoarmă pe vecie. (Dă că bățul în el).

Nuța. Hai să ne culcăm că-i târziu, să nu ne vază cineva aci, să creadă că noi am omorât băiatul și că nu a crepat din cauza clătitelor.

Ion. Da zău, muiere, de ne simte cineva, putem să dăm de belea. Să mergem mai bine să ne culcăm.

Elenuța. Să mergem că e târziu.

Nuța. Dar băiatul aci rămâne?

Ion. La băiat îi mai dau eu una cu bățul, să nu se mai scoale mai mult. (Dă cu bățul în săculeț).

(Cortina).

Actul II.

(In odaie o masă, 5 scaune, în fund o laviță, și celelalte ca la actul I).

Scena I.

(Badea Ion, apoi Petru și George).

Ion. (Singur.) Multe sunt în lume și multe să întâmplă, dar ca la mine n'a mai lăsat Dumnezeu nicăiri. Toate merg întoarse, de oarece sentem trei și toți vrem să poruncim. Eu vreau că doar sunt bărbat la casă, muierea zice că ea are mai multă minte ca mine, iar fata zice că-i mai tinără și să lăsăm după ea, nu știu ce să mă fac! Printre toate toatele am avut și un servitor, care numai rău peste rău mi-a făcut, dar mâncând prea multe clătite a crepat. (Supărat.) Of, of, cât rău mi-a făcut dar a trecut, dacă l'ar putea cineva să-l învie, i-aș da ori ce ar cere. Că multe rele mi-a făcut, dar multe a făcut și bune. Dar i voi face o înmormântare de nu s'a mai pomenit mai frumoasă. (Să scoală). Ce s'aude? Oare cine-o fi? (Petru intră).

Petru. Bună seara, bade Ioane!

Ion. (Spăriat.) Cine ești și de unde vi? (aparte) Par' că-l cunosc.

Petru. Sunt Petru, care te-a slujit în mai mulți ani, dar fiindcă am pățit'o cu clătitele, n'am mai avut răgaz ca să mi iau

iertăciuni dela dv., deci m'am rugat de sf. Petru să mă lase de pe cealaltă lume să viiu să te mai slujesc până la sf. George, și atunci îmi voi lua un rămas bun pentru totdeauna dela d'voastră.

Ion. Eu nu pot să cred că tu ești Petru, la față cam sameni nu pot zice nimic, dar nu pricep cum de lasă de pe cealaltă lume de vi îndărăt?

Petru. D'apoi bade Ioane, acolo sunt mai buni oamenii ca cei de pe ici, când te ceri undeva, îndată te lasă.

Ion. Și-apoi tu dacă știi potecile, nu m'ai putea duce și pe mine, ca să văd și eu cum e pe cealaltă lume?

Petru. Da cum să nu, te voi duce bucuros când mă voi duce la sf. George îndărăt.

Ion. Ah, ce bun ești, dragul, ce păcat că nu mai este mult până la sf. George.

Petru. Ți-aș spune ceva, bade Ioane!

Ion. Spune, te ascult.

Petru. De cumva o veni cineva la noi să nu cumva să spune-ți pățania mea, că atunci nu te mai pot sluji mai mult.

Ion. Da, da, dragul meu, nu vom spune la nime. (George intră).

George. Bună seara, oameni buni!

(Va urma).

"OLTEANUL", foaie săptămânală socială culturală și economică să află de vânzare la tutungeria Gh. A. Dușescu, București, Calea Victoriei 113. vis-à-vis de pi'oa Amsei). — Pecum și la LIBRĂRIA A. A. Stanciulescu, Bulevardul Elisabeta Nr. 5. (Palatul Eforiei) București.

La BUCUREȘTI

în strada Brezoianu Nr. 17.

SALA GERMANĂ

se închiriază la totfelul de ocazii pentru zile onomastice, petreceri, nunte familiare, baluri, bancheturi, societăți (separè), exerciții de dans etc. **cu preț moderat.**

la angajament pentru furnizarea mâncărilor gustoase și escelente, de ori ce specie, și ardelenesti, românești, franțoești

și germane; precum și a beuturilor curate indigene și streine. Furnizează și la domiciliuri (acasă) pentru ori-ce petreceri familiare.

Atragem atenția dlor voiajori cari doresc a lua masă cu mâncări gustoase și bune să nu încunjure de vizita acest local sus numit.

De număroase vizite și sprijin să roagă cu toată stima

NICOLAE FĂGĂRAȘAN
anteprenor.

Zarafie Dumitru Pop (Dejenariu)

din Brașov, strada Hirscher (teatru)

o recomandăm tuturor acelor cari merg sau să reântocr din România.

Avis fraților români!

Celor ce pleacă la Brașov, sau voesc a trece sau vin din Regatul român, se nu uite a cerceta

Restaurantul Nr. 5,

din strada lungă (Brașov)

al D-lui **STEFAN SUCIU.**

unde să oferă mâncări gustoase, beuturi bune și curate, pe lângă prețuri modeste și serviciu prompt, precum și odăi pentru călători.

Balsamul apotecarului A. Thierry

este neîntrecut în efect la boalele de plumă și piept, alină catarul și curmă durerile cauzate de tusa. Curmă aprinderi de gât, răgușeli și dureri de grumazi și ferbințeli. Cu deosebire e bun contra sgâr-ciurilor de stomac și colică. Vindecă vâna de aur și curățește rinichii, dă apetit, și ajută la mistuire. S'a dovedit de leac exelent la dureri de dinți, la dinți gău-noși, la mirosul gurei folosită ca apă de dinți întărește ginjiile și gura, încetează mirosul obvenit din sto-mac în gură. Mijloc vindecător și sigur contra limbricilor. Vindecă totfelul de rane, orbați, beșiei provenite din ferbințeală, unflături, negi, ursură, membre în-ghetate. În aontra durerilor de urechi e un leac ne-prețuit. — Să fie la îndemână în fiecare casă, la cazuri obvenite, mai ales la influență, coleră și alte boale.

Să scriem la:

THIERRY A. „Órangyal gyógyszer-tára“ Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

12 sticle mici sau 6 duple, ori 1 specială mare 5.60 K.
La comande mai mari se dă rabat cuvenit.

Singură și veritabilă ALIFIA CENTIFOLIA a lui A. THIERRY

Oprește și încetează veninarea sângelui. Face superflue orice operație. Folosește femeilor lăptătoare, ajută pornirea lapte-lui, nu să întărește pieptul. Orbațul de piept (foc viu), folosește la orice rani vechite, rani deschise la picioare umflata, la caries, rani venite prin lovituri, tăieturi, împușcături, strivituri, împunsături, sdroboturi, să folosește pentru îndepărtarea corpurilor streine de e. țanduri de lemn, spin, sticlă, alice, năsip, prav, etc. la creștere din corp, la corbunculus, neoplasme, chiar și contra racu-lui, vermi, putreziciune, rosături, beșiei, ori-ce arsături, rane ivite prin lungi zăcere a bolnavului, la buboae, curgere de urechi, precum și la copii mici contra opăralei etc.

Are putere vindecătoare și sigură.

2 burcane costă cor. 3.60 f. se trimite cu ramburs (Nachname).

Se capătă la: Farmacia Török József, în Budapesta precum și la mai multe farmacii din țară. În mare (engro) la Thalmayer și Seitz, la succesorii Kochmeister și la drougeria Fraților Radonovits în Budapesta. Unde nu să află depou, să se comande deadreptul dela farmacia

THIERRY A. Órangyal-gyógyszertára Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn.)

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.

Linia francesă

Linie accelerată de vapoară regulat și directă

Havre - New-York

și

KANADA

Via Basel (Schweitz) Paris.

Telegramm-adresse: TRANSAT Budapest.

Biroul: Budapesta, VII. Piața Baross nr. 15.

Telefen: József 14-97.

ÎNȘTIINȚARE.

Subserisul aduce la cunoștința Onor. public, că în Făgăraș, ulița Podului sub Nr. 46, în casale proprii, unde și până acum a fost bine aranjat un

Atelier de Ferărie și Rotărie

pe care l'am aranjat cu recvizite pentru fântâni și cu acarete economice. Stă la dispoziție totdeauna gata cară întregi și roate din lemn de orice mărime, mașini de sămănat cucuruz și de săpat.

Rog onor. public, că la caz de trebuință la ori ce lucrări ce aparțin de branșele aceste și ori-ce reparaturi și fântâni din nou făcute, a mă onore cu prețurile comande, care le esecut solid și prompt cu prețurile cele mai moderate.

Rogându-mă de sprijinul binevoitor.

cu toată stima

Szepesi Sándor,

măestru ferariu, rotariu și fântânariu.

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Bulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și es-cursiuniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala București a cerceta în strada Academiei nr. 21

„Ospătăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou cu tot confortul, două sale și o curte pațioasă, unde să poate căpăta cea mai bună și aleasă

BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Diferite Vinuri indigene și streine.

Bere bună de Bragadiru.

Diferite beuturi igienice și țuică curată.

Serviciu culant. Prețuri moderate.

Cu stimă

GHEORGE CISMAȘIU

Ospătăria Națională, București.